

Asia: VN/29126/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi valtioneuvoston asetuksiksi (teollisuuspäästädirektiivi)

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne hallituksen esitysluonnoksesta ja asetusluonnoksista lausuntokoosteen laatimista varten

Yhteenveto kommentteistanne hallituksen esitysluonnoksesta ja asetusluonnoksista lausuntokoosteen laatimista varten

Tuemme teollisuuspäästädirektiivin tavoitteita ympäristönsuojelun ja päästöjen vähentämisen osalta. Korostamme kuitenkin, että kansallisessa täytäntöönpanossa on poikkeuksellisessa sääntelytilanteessa varmistettava ennakoitavuus, investointivarmuus ja tasapuoliset kilpailuedellytykset EU:n sisällä.

Keskeiset huomiomme koskevat seuraavia asioita:

- kansallisen sääntelyn ajoitusta on pystyttävä lykkäämään suhteessa EU-tason omnibus-kokonaisuuden etenemiseen,
- direktiivivaatimusten tulee kohdentua yksinomaan direktiivilaitoksiin,
- teknistaloudellinen näkökulma tulee huomioida saavutettavissa olevien ympäristöhyötyjen rinnalla päästörajoja asetettaessa,
- ympäristötehokkuusvaatimusten tulee olla selkeitä ja direktiivin mukaisia, sekä

- siirtymäajat uusien vaatimusten osalta tulee asettaa siten, että vältetään tarpeetonta epävarmuutta ja byrokratiaa, ennen kuin toimialaa koskevat päivitetty BAT-päätelmät on julkaistu.

Ennakoitavuus ja sääntelyn ajoitus

Kansallisessa täytäntöönpanossa tulee huomioida EU-tason sääntelykokonaisuuden keskeneräisyys. Lainsäädännön antamista ja voimaantuloa tulee voida lykätä, mikäli omnibus-kokonaisuuden lopputulema ei ole tiedossa ennen kansallisen sääntelyn hyväksymistä. Muutoin yritykset saattavat joutua tekemään merkittäviä investointi- ja järjestelmäpäätöksiä epävarmassa sääntely-ympäristössä.

Eryteisesti ympäristöjärjestelmää koskevien vaatimusten osalta epävarmuus on merkittävää, koska järjestelmän lopullinen sisältö ja suhde tulevaan EU-sääntelyyn eivät ole vielä kaikilta osin selviä.

Korostamme yleisesti, että ympäristönsuojelulain muutosten tulee pysyä teollisuuspäästödirektiivin vaatimustasolla, ja kansallista lisäsääntelyä tai tulkinnallista kiristämistä tulee välttää.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 5–67 § sekä niiden perusteluihin

Ympäristönsuojelulain yleisten säännösten osalta korostamme, että teollisuuspäästödirektiiviin perustuvat vaatimukset, mukaan lukien parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) koskevat määritelmät, arviointi ja velvoitteet, tulee kohdentaa yksinomaan direktiivin soveltamisalaan kuuluviin direktiivilaitoksiin. Yleisiä säännöksiä ei tule käyttää keinona ulottaa direktiivin mukaisia vaatimuksia muihin ennakkovalvottaviin toimintoihin tai laitoksiin.

Pilaantumisen ehkäisyä koskevien säännösten soveltamisessa on varmistettava, että lupaharkinta ja vaatimusten asettaminen perustuvat toiminnanharjoittajan esittämään selvitykseen laitoksen toiminnasta, todellisista käyttöolosuhteista ja käytettävissä olevasta tekniikasta direktiivin mukaisesti. Kansallisessa täytäntöönpanossa on vältettävä direktiivin vaatimustason ylittävää sääntelyä ja tulkinnallista kiristämistä.

Pykäläkohtaiset muutosehdotukset:

8 § Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen

Jos toimintaan 4 luvun mukaan tarvitaan lupa (luvanvarainen toiminta) tai siitä on 115 a §:n mukaan tehtävä ilmoitus (ilmoituksenvarainen toiminta) taikka toiminta 11 luvun mukaan on rekisteröitävä

(rekisteröitävä toiminta), toiminnanharjoittajan on sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että:

2) energian, materiaalien ja veden käyttö toiminnassa on tehokasta ja toiminnassa

hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan uusiutuvaa energiaa; energiankäyttö toiminnassa on tehokasta.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 72–82 a § sekä niiden perusteluihin (7 luku Direktiivilaitoksen lupaharkinta)

Direktiivivaatimusten kohdentaminen

Direktiivin mukaiset vaatimukset tulee kohdentaa yksiselitteisesti vain direktiivin soveltamisalaan kuuluviin direktiivilaitoksiin. Kansallisessa täytäntöönpanossa on vältettävä direktiivin ylittävää sääntelyä, joka heikentäisi tasapuolisia kilpailuedellytyksiä EU:n sisällä.

Päästörajat ja teknistaloudellinen näkökulma

Pykälää 77 tulee yhdenmukaistaa direktiivin kanssa, jolloin päästöraja-arvojen asettaminen perustuu toiminnanharjoittajan tekemään arviointiin ja analyysiin mahdollisuudesta saavuttaa BAT-päästötason vaihteluvälin tiukimmat vaatimukset.

Päästöraja-arvoja asetettaessa on kokonaisympäristöhyödyn lisäksi huomioitava teknistaloudellinen toteutettavuus. Pelkkä teoreettinen ympäristöhyöty ei voi olla ainoa peruste päästörajoiden kiristämiseksi, vaan arvioinnissa tulee huomioida kustannusten ja saavutettavan hyödyn suhde. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia tiukimpia saavutettavissa olevia päästötasoja ei tule vaatia, mikäli ympäristöolosuhteet eivät sitä edellytä. Kansallisen sääntelyn tulee mahdollistaa direktiivin mukainen jousto päästöraja-arvoista poikkeamisessa tilanteissa, joissa tiukimman tason noudattaminen ei ole teknistaloudellisesti toteutettavissa.

Päästöraja-arvoja asetettaessa on huomioitava myös normaalista poikkeavat toimintaolosuhteet, kuten käynnistys-, alasajo- ja häiriötilanteet. Tiukimman mahdollisen päästötason määrittely pelkästään normaaleihin toimintaolosuhteisiin perustuen voi johtaa tilanteisiin, joissa vaatimukset eivät ole teknistaloudellisesti toteuttamiskelpoisia tai johtavat kohtuuttomiin lupaehtoihin. Nämä edellytykset voidaan nostaa esiin toiminnanharjoittajan teettämässä arvioinnissa.

Lupaharkinnassa tulee varmistaa, että päästöraja-arvot perustuvat toiminnanharjoittajan esittämään selvitykseen laitoksen todellisista käyttöolosuhteista sekä käytettävissä olevasta tekniikasta direktiivin mukaisesti.

Ympäristötehokkuus

Ympäristötehokkuutta koskevien säännösten täytäntöönpanon tulee olla selkeää, yhdenmukaista ja direktiivin mukaista. Vaatimusten soveltamisen on perustuttava normaaleihin toimintaolosuhteisiin, eikä niitä tule ulottaa epänormaaleihin käyttötilanteisiin, kuten käynnistys-, alasajo- tai häiriötilanteisiin, tavalla joka käytännössä johtaisi vaatimustason kiristymiseen yli direktiivin edellyttämän tason. Tiukinta mahdollista ympäristötehokkuustasoa määritettäessä on huomioitava laitosten todelliset käyttöolosuhteet sekä teknistaloudellinen toteutettavuus.

Vesitehokkuutta koskevan sääntelyn osalta sanamuodon tulee vastata täsmällisesti teollisuuspäästädirektiivin vaatimuksia ilman kansallisia lisäyksiä tai laajennuksia. Erityisesti jäähdytysveden käyttö on monille direktiivilaitoksille toiminnan kannalta välttämätöntä, eikä siihen liittyviä vaatimuksia tule kiristää kansallisesti siten, että se heikentäisi laitosten toimintavarmuutta tai kilpailukykyä. Vesitehokkuusvaatimuksia asetettaessa on huomioitava myös teknistaloudellinen näkökulma sekä saavutettavan ympäristöhyödyn ja kustannusten välinen suhde.

Materiaalitehokkuutta koskevien vaatimusten osalta on tärkeää välttää kansallista ylisääntelyä. Vaatimusten tulee perustua direktiivin tasoon ja BAT-päätelmiin, eikä niitä tule käyttää keinona asettaa uusia, direktiivin ylittäviä velvoitteita lupaharkinnassa. Ympäristötehokkuusvaatimusten kokonaisuuden tulee rakentua toiminnanharjoittajan laatiman selvityksen varaan, jonka pohjalta lupaviranomainen arvioi vaatimusten soveltuvuutta kyseiseen laitokseen.

Lisäksi on syytä todeta, että BAT-päätelmissä esitetyjä vertailuarvoja ei tule käsitellä ympäristöjärjestelmiä koskevinä sitovina lupamääräyksinä. Vertailuarvot ovat luonteeltaan arvioinnin tukena käytettäviä tietoja, eivätkä ne sellaisenaan muodosta lupaehtoja. Kansallisen täytäntöönpanon tulee tältä osin pysyä direktiivin mukaisena ja oikeasuhtaisena.

Pykäläkohtaiset muutosehdotukset:

77 § Päästöraja-arvojen arviointi ja määrääminen

Edellä 75 §:n 2 momentin nojalla määrättävien päästöjen raja-arvojen asettamista varten toiminnanharjoittajan on arvioitava mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisin lukuarvo ja arvioitava tiukin mahdollinen päästötaso, joka laitoksessa voidaan saavuttaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita käyttämällä. Edellä esitetyissä arvioissa toiminnanharjoittaja voi ottaa huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena. Asettamisen on perustuttava

toiminnanharjoittajan BAT-päästötasojen koko vaihteluvälistä tekemään arviointiin, jossa analysoidaan mahdollisuutta saavuttaa BAT-päästötasojen vaihteluvälin tiukimmat vaatimukset ja osoitetaan paras kokonaistehokkuus, joka laitoksessa voidaan saavuttaa soveltamalla BAT-päätelmissä kuvattua parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, ottaen huomioon mahdolliset kokonaisympäristövaikutukset sekä teknistaloudelliset edellytykset. Toiminnanharjoittajan on esitettävä arviot päästöraja-arvojen asettamista koskevan hakemuksen liitteenä.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 85 a–85 c § sekä niiden perusteluihin (tietopalvelut)

Ei lausuttavaa

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 110 a–110 e § sekä niiden perusteluihin (direktiivieläinsuojat)

Ei lausuttavaa

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 123–212 § sekä niiden perusteluihin

Ei lausuttavaa

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykälään 232 b § ja siirtymäsäännöksiin sekä niiden perusteluihin

Siirtymäsäännösten osalta korostamme, että sääntelyn voimaantulon ajoituksessa on huomioitava EU-tason sääntelyn eteneminen. Siirtymäaikojen tulee mahdollistaa hallittu ja ennakoitava täytäntöönpano ilman tarvetta nopeille kansallisille korjausliikkeille.

Siirtymäsäännösten osalta on tärkeää varmistaa, että uusia teollisuuspäästädirektiivin mukaisia vaatimuksia sovelletaan toimialaa koskevien päivitettyjen BAT-päätelmien virallisen julkaisun jälkeen 81§:n mukaisessa tarkistamismenettelyssä, jotta toiminnanharjoittaja ei joudu päivittämään lupaa nykyisten ja uusien päästötasojen osalta tarpeettoman lyhyellä aikavälillä useaan kertaan. On varmistettava, että päästörajoja ja viemäriin johdettavia jätevesiä koskevaa sääntelyä sovelletaan lupamuutostilanteissa teollisuuspäästädirektiivin mukaisesti eikä siten, että lupamuutokset johtaisivat ennakoimattomiin tai suhteettomiin vaatimuksiin.

Kommenttinne vaikutusarviointeihin (HE-luonnoksen luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

Vaikutusarvioinneissa olisi tarpeen tuoda nykyistä selkeämmin esiin yritysten kohtaama sääntely- ja investointiepävarmuus tilanteessa, jossa EU-tason sääntelykokonaisuus on vielä osin avoin. Erityisesti hallinnollisten kustannusten ja investointivaikutusten arviointi ympäristöjärjestelmien ja ympäristötehokkuusvaatimusten osalta kaipaa täsmennystä.

Muut kommenttinne hallituksen esityksen yleisperusteluihin (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

Ei lausuttavaa

Kommenttinne ympäristönsuojelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen ehdotettuihin muutoksiin

Ei lausuttavaa

Kommenttinne ehdotettuihin muihin asetusmuutoksiin: valtioneuvoston asetus suurten polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta, valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta ja valtioneuvoston asetus titaanidioksidia tuottavien laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista

Ei lausuttavaa

Menettely niiden kunnan ilmoitusmenettelyssä olevien eläinsuojien osalta, jotka jatkossa kuuluisivat teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan: hallituksen esitysluonnoksessa on esitetty, kyseiset eläinsuojat siirtyisivät valtion lupamenettelyn piiriin, jolloin menettely olisi yhdenmukainen kaikille teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalassa oleville eläinsuojille. Vaihtoehtoisena ratkaisuna voisi olla kyseisten eläinsuojien jääminen kunnan ilmoitusmenettelyn piiriin tai kaikkien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien eläinsuojien siirtäminen valtion ilmoitusmenettelyn piiriin. Mikä olisi teidän kantanne asiaan ja perustelut kannallenne?

Ei lausuttavaa

Tanhuanpää Krista
Metsäteollisuus ry